

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **Navrátilova, s. r. o.**
sídlem Navrátilova 1632/6, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Vinařský fond**
sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno
zastoupený advokátem JUDr. Janem Streličkou
sídlem Veselá 163/12, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí předsedy Rady žalovaného ze dne 26. 4. 2023, čj. 2613/2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobce podal dne 27. 3. 2023 k Vinařskému fondu žádost, kterou se domáhal poskytnutí informací v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o svobodném přístupu k informacím“), a to:

„elektronických kopií rozhodnutí o poskytnutí podpory podle § 31 odst. 4 písm. a) – c) zákona č. 321/2004 Sb., o vinařství a vinohradnictví, podle kterých Vinařský fond vyplatil:

- společnosti FOCUS-Centrum pro sociální a marketingovou analýzu, spol. s r.o. dne 24. 5. 2011 částku 168 000 Kč,
- společnosti CCV, s.r.o. dne 9. 4. 2013 částku 464 640 Kč, dne 13. 5. 2013 částku 348 480 Kč a dne 9. 7. 2013 částku 348 480 Kč,
- společnosti Incoma GfK, s.r.o. dne 25. 5. 2015 částku 239 580 Kč, a
- společnosti AHOLD Czech republic a.s. dne 3. 2. 2017 částky 417 969 Kč a 1 089 000 Kč,

s případným vyloučením těch informací, o nichž to stanoví zákon.“ Vinařský fond však jeho žádost rozhodnutím ze dne 11. 4. 2023, čj. 2518/2023 (dále též „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace“), odmítl s odůvodněním, že požadovanými informacemi nedisponuje a nemá, ani v dané době neměl, zákonnou či jinou povinnost těmito informacemi disponovat, neboť požadovaná rozhodnutí nevydal.

2. Rozklad žalobce podaný proti výše citovanému prvostupňovému rozhodnutí zamítl předseda Rady žalovaného rozhodnutím ze dne 26. 4. 2023, čj. 2613/2023, sp. zn. 2315/2023 (dále též „napadené rozhodnutí“) a potvrdil rozhodnutí o odmítnutí poskytnutí informace. Proti němu brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 31. 5. 2023.

II. Argumentace žalobce

3. Žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit, neboť namítal, že žalovaný ve smyslu § 31 odst. 4 zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů (dále též „vinařský zákon“) vyplatil finanční prostředky příslušným žadatelům, tak jak je uvedeno v jeho žádosti o poskytnutí informací. Tomuto úkonu muselo předcházet vydání rozhodnutí o poskytnutí podpory, neboť žalovaný nemůže třetím osobám vyplatit finanční prostředky v režimu ustanovení § 36 odst. 1 písm. a) vinařského zákona jinak, než na základě řízení o poskytnutí podpory ukončeného vydáním schvalujícího rozhodnutí. Tuto argumentaci žalobce ve svých podáních košatě rozvíjel, avšak způsobem směřujícím mimo podstatu projednávané věci.
4. Žalobce dále namítal, že rozhodnutí předsedy Rady žalovaného není v souladu s ustanoveními § 3 a § 89 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť se odvolací orgán řádně nevypořádal se skutkovým a právním stavem v době jeho vydání a řádně se nevypořádal se všemi odvolacími námitkami.

III. Argumentace žalovaného

5. Žalovaný navrhl podanou žalobou zamítnout, neboť uplatněné žalobní námitky považuje za nedůvodné. Uvedl, že požadované informace žalobci nemohl poskytnout, neboť je nemá k dispozici a ani není a nebyl povinen tyto vyhotovovat, případně jimi disponovat. Ve vztahu k obchodním společnostem uvedeným v žádosti žalovaný neeviduje žádná rozhodnutí o poskytnutí podpory, přičemž poukázal na rozdíl mezi poskytováním podpory jednotlivým žadatelům ve formě veřejnoprávního vztahu a poskytování úplatných plnění třetím osobám na základě smlouvy, tedy na základě soukromoprávního vztahu. Žalovaný dále předložil jednotlivé smlouvy uzavřené s obchodními společnostmi označenými žalobcem v žádosti o informace, avšak podotkl, že žalobce tyto dokumenty nepožadoval.
6. V doplňujícím podání ze dne 5. 9. 2023 žalovaný odkázal na sdělení Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 29. 8. 2023, č. j. UOOU-02373/23-5, v rámci něhož Úřad

pro ochranu osobních údajů v návaznosti na podnět žalobce neshledal důvod pro zahájení přezkumného řízení proti napadenému rozhodnutí žalovaného.

IV. Řízení před krajským soudem

7. Ve věci proběhlo dne 6. 6. 2024 na žádost žalovaného ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce se z jednání omluvil.
8. Krajský soud na jednání zamítl veškeré důkazní návrhy ze strany žalobce. Listinami obsaženými ve správním spise se v soudním řízení správním nedokazuje, soud z obsahu správního spisu vychází. Pokud jde o další navržené důkazy, jednalo se zejména o výroční zprávu Vinařského fondu, dále o sdělení Evropské komise ke stížnosti jiné osoby na údajné zneužití podpory poskytnuté žalovaným Vinařským fondem a o vyjádření žalovaného v soudním řízení vedeném před Obvodním soudem pro Prahu 1. Všechny tyto důkazy měly podpořit názor žalobce, že jediný způsob, jakým může žalovaný vyplácet peníze jiné osobě, je na základě správního rozhodnutí o poskytnutí podpory. Krajský soud shledal, že pro posouzení sporné právní otázky nejsou tyto skutečnosti významné, jak níže vysvětlí.
9. Žalovaný na jednání zopakoval své procesní stanovisko k věci samé, obsažené v písemném vyjádření, a následně rozvinul argumentaci, podle které by mu měl soud přiznat náhradu nákladů řízení. Uvedl, že Vinařský fond je svébytný subjekt, který sice vykonává i činnost v oblasti veřejné správy (poskytuje podpory vinařům), v jeho činnosti však převažují soukromoprávní prvky. V nynějším případě navíc žalobce požadoval informace právě z této oblasti činnosti žalovaného. A konečně, Vinařský fond má pouze 5 zaměstnanců, přičemž žádný z nich nemá právnické vzdělání. Není tedy personálně vybaven k tomu, aby se hájil před soudem, a zcela důvodně si proto za tímto účelem najal advokáta.
10. Krajský soud provedl žalobcem navržený důkaz výroční zprávu vinařského fondu za rok 2023. Z ní vyplynulo, že vinařský fond má skutečně jen 5 zaměstnanců. O druhu jejich vzdělání se ve výroční zprávě nic neříká (někteří z nich mají magisterský titul). Žalovaný navrhl, aby soud jednání odročil a umožnil mu navrhnout důkazy na podporu tvrzení, že žádný zaměstnanec fondu není právník. Soud návrh zamítl, neboť žalovaný o jednání věděl s dostatečným předstihem a pokud na něm chtěl vznášet nová tvrzení, měl počítat s tím, že bude muset na jednání unést důkazní břemeno.

V. Posouzení věci krajským soudem

11. Žaloba **není důvodná**.
12. Úvodem soud podotýká, že předseda Rady žalovaného rozhodoval o rozkladu žalobce podle § 16 zákona o svobodném přístupu k informacím jako nadřízený orgán ve smyslu § 178 správního řádu aplikovaného na základě § 20 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Nadřízeným orgánem žalovaného je předseda Rady s ohledem na úpravu obsaženou v § 31 odst. 6 vinařského zákona, podle níž rozhoduje o opravných prostředcích podle zvláštních zákonů. Závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2020, čj. 4 As 155/2020-42, o tom, že pokud nelze určit nadřízený orgán povinného subjektu, stává se jím od 1. 1. 2020 Úřad pro ochranu osobních údajů, se tak zde neuplatní.
13. K samotnému posouzení věci je třeba uvést, že účelem zákona o svobodném přístupu k informacím je umožnit veřejnosti, aby získávala informace, jež jsou v držení veřejné správy a veřejných institucí a vztahují se k jejich působnosti (§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím). Povinnost poskytovat informace se však netýká dotazů na názory,

budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací (§ 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím). Povinný subjekt může rovněž odmítnout žádost o poskytnutí informace, jestliže požadovanou informaci nemá a jestliže mu povinnost ji mít nevyplývá ze zákona; to neplatí, pokud povinný subjekt může požadovanou informaci získat na základě jednotlivých úkonů z jiných informací, které povinný subjekt má (§ 11b zákona o svobodném přístupu k informacím). Zákon o svobodném přístupu k informacím tedy rozlišuje dvě situace: a) žadatel se domnívá, že určitá informace existuje, přičemž tomu tak není, tedy se jedná o žádost o neexistující informaci ve smyslu § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím, b) žadatel požaduje vytvoření či obstarání nových informací (např. právní analýzy, analýzy dat shromážděných při své rozhodovací činnosti apod.) v rozporu s ustanovením § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. V obou těchto případech je však na místě, aby takovéto žádosti povinný subjekt odmítl ve smyslu § 15 zákona o svobodném přístupu k informacím.

14. Pokud se tedy žalobce domáhal poskytnutí informací, resp. konkrétních rozhodnutí, které však žalovaný v rámci své rozhodovací činnosti nevydal, příp. ani nevedl řízení, jehož výsledkem by mohlo být vydání takového rozhodnutí, pak je zcela v pořádku, že podle § 15 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím žalobci odmítl tyto informace poskytnout. Povinnost žalovaného mít dané informace ve svém držení by musela přímo a jednoznačně vyplývat ze zákona. Tak tomu ale v nynějším případě není, naopak – mezi stranami se o výklad právní úpravy vede intenzivní spor. Vinařský zákon žalovanému výslovně neukládá, aby poskytoval finanční prostředky třetím osobám výhradně jen na základě správního rozhodnutí. Je možné, že žalobcův výklad zákona je správný, ale rozhodně nejde o skutečnost, která by byla jasná na první pohled. Spor o výklad vinařského zákona a o samotný *modus operandi*, v němž Vinařský fond dlouhodobě funguje, přesahuje horizont pouhého vyřízení žádosti o informace.
15. Krajský soud musí postup žalovaného formálně korigovat pouze v tom směru, že faktickým důvodem pro odmítnutí poskytnutí požadovaných informací bylo to, že neexistovaly. Proto by bylo správnější odkázat na ustanovení § 11b zákona o svobodném přístupu k informacím účinné od 1. 1. 2023, a nikoli na § 2 odst. 4 téhož zákona, jak žalovaný učinil v rámci prvostupňového rozhodnutí, které bylo následně potvrzeno rozhodnutím napadeným. Tato nepřesnost však nemůže mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí, neboť závěr žalovaného, který se promítl do výroku napadeného rozhodnutí, je fakticky správný.
16. Žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí žalobci dostatečně osvětlil dva režimy, v rámci kterých vyplácí finanční prostředky třetím subjektům, a to buď na podkladě rozhodnutí o poskytnutí podpory, nebo na základě soukromoprávního (smluvního) vztahu. Také žalobci jasně a nevyhýbavě sdělil, že jím označené platby třetím subjektům byly uhrazeny právě na základě smluvního vztahu s těmito subjekty. Tím žalovaný dostal svým povinností vyplývajícím ze zákona o svobodném přístupu k informacím a žalobce se dozvěděl klíčovou informaci – žádná rozhodnutí o přidělení jím označených finančních prostředků vydána nebyla. I negativní informace je informací, se kterou může žalobce dále nakládat podle svého uvážení.
17. Námitky žalobce, ať již v rámci podaného opravného prostředku či v žalobě, však fakticky směřují k tomu, že žalovaný v rozporu s příslušnými ustanoveními vinařského zákona konkrétním subjektům vyplatil finanční prostředky, aniž by o tomto vydal rozhodnutí o poskytnutí podpory, jejichž poskytnutí se žalobce domáhá. Mezi stranami tedy probíhá

spor o to, zda žalovaný řádně plní své povinnosti dle vinařského zákona, konkrétně zda může v režimu příslušných ustanovení tohoto zákona vyplácet finanční prostředky třetím stranám i na základě smluvního vztahu, a nikoli pouze na základě rozhodnutí o poskytnutí podpory, které by bylo výsledkem formalizovaného řízení. Tento spor však není možno řešit na půdorysu zákona o svobodném přístupu k informacím. Ten totiž není nástrojem, jehož prostřednictvím by bylo možné povinný subjekt donutit, aby změnil svůj právní názor, nebo aby upravil své postupy. Výhrady proti tomu, zda je způsob hospodaření žalovaného v souladu s požadavky vinařského zákona, by žalobce musel adresovat jinému orgánu, jenž by případně mohl využít vůči Vinařskému fondu svá dozorová oprávnění (například Nejvyššímu kontrolnímu úřadu). Správní soudy v tomto směru neplní funkci všeobecných dozorců nad zákonností výkonu veřejné správy, ale jsou jen ochránci veřejných subjektivních práv konkrétních osob. Pokud má tedy žalobce za to, že žalovaný v rámci své činnosti nepostupuje v souladu s vinařským zákonem, musí se případné nápravy domáhat v režimu jiného právního předpisu než zákona o svobodném přístupu k informacím.

18. S ohledem na obecnost námitky žalobce směřující k dalším vadám napadeného rozhodnutí, tedy že se odvolací orgán řádně nevypořádal se skutkovým a právním stavem v době jeho vydání a se všemi odvolacími námitkami, soud pouze v obecném duchu odpovídá, že napadené rozhodnutí shledal zcela přezkoumatelným, žalovaný v něm uvedl všechny skutkové i právní závěry a důvody, které jej k rozhodnutí vedly, a ani v tomto směru tedy nelze v jeho postupu shledat pochybení, které by mělo mít za následek zrušení napadeného rozhodnutí.

VI. Náklady řízení

19. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl, neboť soud jeho žalobu zamítl jako nedůvodnou, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.
20. Pokud jde o náklady žalovaného, soud v první řadě odkazuje na dřívější rozhodnutí správních soudů v obdobných věcech (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2021, čj. 5 As 104/2019-30, rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2019, čj. 30 A 18/2017-82, ze dne 21. 1. 2021, čj. 30 A 9/2019-74), v nichž správní soudy vysvětlily postavení žalovaného v rámci státní správy a důvody, proč nepovažují náklady na zastoupení advokátem v jeho případě za účelně vynaložené. Tato rozhodnutí zůstávají přílehlavá i pro nyní projednávanou věc.
21. Krajský soud znovu zvážil argumenty žalovaného vznesené v nynějším řízení, za pravdu mu však nedal. Za prvé, žalovaného lze těžko považovat za subjekt svého druhu blížící se svou povahou obchodní společnosti, jak požadoval na jednání. Postavení žalovaného jako orgánu veřejné moci vyplývá přímo ze zákona (§ 31 odst. 2 vinařského zákona). Poskytování podpor, které toto postavení žalovaného podle zákona zakládá, představuje nezanedbatelnou část jeho činnosti. Konstantní judikatura správních soudů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2007, čj. 6 As 40/2006-87) zastává stanovisko, že pokud v soudním řízení správním vystupuje jako účastník orgán veřejné správy v oboru své působnosti, je integrální součástí povinností plynoucích z výkonu této správy i povinnost hájit vlastní rozhodnutí v rámci soudního řízení (platí to např. i pro obce jako územní

samosprávné celky nebo Českou advokátní komoru, k níž se žalobce na jednání také přirovnával).

22. Za druhé, soud nepřisvědčil tvrzení žalovaného, že se předmět vedeného řízení netýkal výkonu veřejné správy. Při rozhodování podle zákona o svobodném přístupu k informacím žalovaný naopak vystupuje jako povinný subjekt, tedy subjekt rozhodující právě v oblasti veřejné správy, v tomto případě o nakládání s veřejnými prostředky. Navíc mezi stranami zůstala sporná právě otázka, zda by podle zákona neměl žalovaný ty finanční prostředky, jejichž vyplacení se stalo předmětem zájmu žalobce, přidělovat jediné formou podpory, což by spadalo mezi jeho činnosti správní, nikoliv mezi soukromoprávní jednání. Žalobce tak byl evidentně jak v době podání žádosti o informace, tak i v době podání žaloby z poměrně dobrých důvodů přesvědčen, že jeho žádost o informace směřuje do oblasti, v níž žalovaný vykonává veřejnou moc (přiděluje svým rozhodnutím zájemcům finance na podporu jejich činnosti). Rozhodnutí o povinnosti uhradit náklady soudního řízení by tak nutně muselo být pro žalobce překvapivé.
23. A konečně za třetí, náklady žalovaného na právní zastoupení nelze podle názoru soudu v tomto případě hodnotit jako účelně vynaložené. Jednak žalobce neprokázal, že by žádný z jeho zaměstnanců neměl právnické vzdělání, jednak ani nešlo o složitý spor, který by právní zastoupení nezbytně vyžadoval. Žaloba má celkem tři strany textu, není nikterak argumentačně složitá a typově podobné spory již žalobce se žalovaným v minulosti vedl, takže určité zkušenosti žalovaný v tomto směru nepochybně má.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 6. 6. 2024

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu